

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018-2022 za 2020 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie przekazuje sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018 -2022r. za 2020 rok. Program przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXIX/324/2017 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 29 grudnia 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018-2022.

Przemoc jest zjawiskiem zrośniętym na stałe z cywilizacją stworzoną przez ludzi. Stanowi ona naruszenie podstawowych praw i wolności człowieka. Przemoc ujmowana zarówno jako indywidualne zachowanie się interpersonalne oraz zjawisko społeczne ma wielopłaszczyznowe uwarunkowania i jest głęboko zakorzeniona w życiu społecznym. Już pierwsze skojarzenia wypływające ze słowa przemoc mówią nam o sile, wpływie i zmuszaniu kogoś do czegoś. W istocie zdefiniowanie przemocy nie jest łatwą sprawą. Zjawisko to, bowiem obejmuje swoim zasięgiem szeroką gamę zachowań i działań o niezwykle zróżnicowanym natężeniu i intensywności oddziaływania. Przemoc w rodzinie jest problemem społecznym-dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego.

Na terenie Miasta i Gminy Opatów przemoc w rodzinie najczęściej stwierdzana jest w rodzinach najuboższych. Przemoc często jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami rodziny, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną.

Najlepszą formą zapobiegania przemocy są działania profilaktyczne. W celu zapobiegania i zminimalizowania przemocy w rodzinie tutaj. Ośrodek na co dzień współpracuje z wieloma instytucjami działającymi na terenie Miasta i Gminy Opatów oraz organizacjami pozarządowymi w celu objęcia osób, rodzin oraz dzieci kompleksowym wsparciem prowadzącym do wyjścia z sytuacji kryzysowej.

W ramach swoich kompetencji pracownicy socjalni oraz asystent rodziny prowadzą pracę socjalną z rodzinami dotkniętymi przemocą m.in. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, bytowych, udzielają informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, wskazują instytucje zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach i innych ośrodkach wsparcia.

W 2020 r. kontakt pracowników socjalnych z osobami poszkodowanymi wskutek przemocy bądź nią zagrożone były utrudnione ze względu na panującą epidemię wirusa SARS -CoV-2. W związku z tym pracownicy socjalni częściej nawiązywali kontakt telefoniczny niż osobisty z w/w osobami w celu oceny aktualnej sytuacji oraz informowali o możliwościach mających wpływ na zwiększenie poczucia własnego bezpieczeństwa aby zniwelować potencjalne ryzyko. Sytuacja w kraju spowodowana pandemią również negatywnie wpłynęła na stosunki w rodzinach z powodu strachu przed m.in. zakażeniem, zachorowaniem, strachu przed pogorszeniem sytuacji materialnej a także niepewności związanej z brakiem kontroli nad biegiem wydarzeń. Były to swego rodzaju dodatkowe stresory prowadzące do wybuchów agresji wobec osób najbliższych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatów na bieżąco rozpowszechnia informacje (broszurki i ulotki) dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, dostarcza informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, umieszcza powyższe informacje na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie.

We współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatowie, szkołami podstawowymi, kuratorami zawodowymi Sądu Rejonowego

w Opatowie - Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komendą Hufca ZHP w Opatowie w 2020 roku zorganizowany został wypoczynek zimowy .

Z wypoczynku skorzystało 10 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych celem m.in. konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabycia pozytywnych zachowań, wskazania obowiązujących norm moralnych i obyczajowych.

Miejsce wypoczynku Małe ciche k/Zakopanego - organizator Komenda Hufca ZHP w Opatowie - środki GKRPA w Opatowie. Nadmieniam się, iż wypoczynek letni i zimowy organizowany jest rok rocznie. Niestety w związku z obostrzeniami spowodowanymi pandemią wypoczynek letni nie został zorganizowany.

W ramach działań realizowanych odnośnie sfery edukacyjnej, informacyjnej i szkoleniowej w 2020 roku (wg informacji przedłożonych przez dyrektorów szkół i przedszkola publicznego) podejmowane były różne przedsięwzięcia i realizowane programy:

- Przedszkole Publiczne w Opatowie w 2020 r. zrealizowało: program z zakresu bezpieczeństwa: „Jestem bezpieczny” (cykliczne zajęcia z dziećmi prowadzone przez terapeutę pedagogicznego) dla dzieci 5 – letnich oraz ich rodziców, cykl zajęć psychoedukacyjnych z zakresu profilaktyki przemocy wobec dzieci w ramach programu Fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę”, „Chronimy Dzieci I” (zajęcia z terapeutą pedagogicznym dla dzieci 5-letnich i rodziców). Zorganizowano obchody „Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka z UNICEF-em” w którym udział brała cała społeczność przedszkola. W ramach współpracy Komenda Powiatowa Policji w Przedszkolu Publicznym przeprowadziła spotkania profilaktyczno – edukacyjne dla dzieci na temat „Jestem bezpieczny w domu, w przedszkolu i na drodze” no ulotki wśród rodziców. Ponadto podczas spotkania omówiono zasady bezpieczeństwa podczas ferii letnich i zimowych oraz przypomniano dzieciom numery alarmowe.
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kobyłanach w 2020 r. zorganizowała spotkanie z dzielnicowym i pedagogiem na temat: „Agresja i przemoc rówieśnicza”, W szkoleniu udział wzięło 25 uczniów.
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. gen. Stanisława Gano w Opatowie zrealizowała: programy z szeroko pojętej profilaktyki mającej na celu propagowanie pozytywnych postaw oraz aktywnego i zdrowego stylu życia, były to m.in.: Ferie z Jedyneką, XV Edycja Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj formę”, programy edukacji antytytoniowej „Znajdź właściwe rozwiązanie” , „Nie pal przy mnie proszę”. Środowisko szkolne uczniów jest na bieżąco diagnozowane przez pedagoga szkolnego w zakresie potrzeb rozwojowych uczniów w tym czynników chroniących i czynników ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych, psychotropowych oraz innych środków odurzających. Ponadto pedagog szkolny prowadził z uczniami zajęcia o charakterze profilaktycznym wynikające z planu szkoły, trudności wychowawcze były na bieżąco rozwiązywane poprzez rozmowy interwencyjno – wychowawcze z uczniami jak również z rodzicami, podejmowane były działania mediacyjne i rozmowy interwencyjne z uczniami i ich rodzicami w obecności wychowawcy klasy, pedagoga szkoły oraz dyrektora.
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Partyzantów Ziemi Opatowskiej w Opatowie prowadziła działania w zakresie programu wychowawczo – profilaktycznego oraz w zakresie profilaktyki wychowawczo – opiekuńczej. Zakres treści obejmował m.in. : dyskryminację, uprzedzenia, stereotypy, agresja i przemoc, cyberprzemoc – cyberzagrożenie, działania przeciw mowie nienawiści – hejt, wulgaryzmy słowne, uzależnienia substancjami psychoaktywnymi, budowanie pozytywnych relacji

społecznych, tolerancja – tożsamość, odpowiedzialność prawna i karna. Szkoła zorganizowała warsztaty z zakresu przemocy: „Przemoc i agresja wśród najmłodszych”, „Trudne sytuacje wokół nas”, „Świadomość własnych uczuć”, „Wdrażanie uczniów do prawidłowych nawyków i zachowań w grupie”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Jesteśmy różni ale tacy sami – wszyscy jesteśmy przyjaciółmi”. Szkoła zorganizowała również półkolonie w czasie ferii zimowych, podczas których dzieci nabywały umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego. Brały udział w różnorodnych warsztatach i zajęciach edukacyjnych, które miały na celu propagowanie pozytywnych postaw.

W 2020r. spisano 15 Kart Interwencyjnych dot. przemocy fizycznej, psychicznej, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, używania substancji odurzających e-papierosów, niszczenia mienia szkoły, konfliktów klasowych. Wszyscy uczniowie otrzymali pomoc w rozwiązywaniu konfliktów na tle rówieśniczym i koleżeńskim w szkole a także uczniowie posiadający trudności w funkcjonowaniu w klasie. Szkoła organizowała spotkania (wywiadówki) z rodzicami m.in. na temat przyczyn, sposobów rozpoznawania i postępowania w przypadku agresji oraz działań zapobiegających temu zjawisku.

Pomoc dla rodzin dotkniętych przemocą, alkoholizmem i inne zjawiska, które przyczyniają się m.in. do powstania wśród dzieci niewłaściwych postaw jest uzależnione m.in. od stopnia uświadomienia samych rodzin o występujących problemach i możliwościach ich rozwiązania. Wszystkie rodzaje przemocy mogą być niszczące dla dziecka. Zdarza się, że emocjonalne konsekwencje przemocy są dla dziecka ogromnym obciążeniem na całe przyszłe lata.

W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób Uzależnionych od Alkoholu i Członków Ich Rodzin w 2020 wsparciem i pomocą prawną objęto 36 kobiet i 22 mężczyzn. Były to osoby doświadczające przemocy lub nią zagrożone – udzielono 206 porad, ponadto przeprowadzono 36 konsultacji telefonicznych.

Punkt konsultacyjny prowadzi poradnictwo 2 razy w tygodniu:

poniedziałki w godz. 14.30 – 17.30 – konsultacji udziela specjalista w zakresie przemocy m.in. wsparcie, edukowanie, konsultacje indywidualne dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie, konsultacje dla osób stosujących przemoc w rodzinie, motywowanie do udziału programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, konsultacje dla rodzin z problemem alkoholowym,

poniedziałki w godz. 15.15 – 17.15 – konsultacji udziela psycholog z zakresu wsparcia psychologicznego i rozwiązywania problemów opiekuńczo – wychowawczych,

czwartki w godz. 9.00 – 12.00 – konsultacji udziela terapeuta uzależnień, w ramach zakresu swoich usług udziela konsultacji indywidualnych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, motywuje osoby uzależnione do podjęcia terapii odwykowej, edukuje osoby współuzależnione jak żyć i wspierać osobę uzależnioną w trakcie leczenia, kształtuje umiejętności i postawy w zakresie zachowania się w sytuacjach kryzysowych.

W Urzędzie Miasta i Gminy w Opatowie działa **Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, który realizuje zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności m.in: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W 2020 roku odbyło się 2 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, zostało utworzonych 8 grup roboczych, które brały udział w 8 posiedzeniach. Oddziaływaniami Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 108 osób. Zespół Interdyscyplinarny w 2020 r. ogółem pracował nad 40 Niebieskimi Kartami. W okresie sprawozdawczym 31 razy wszczęto procedurę „Niebieskie karty”, które zostały sporządzone przez funkcjonariuszy Policji - 36 Kart, przez pracowników socjalnych - 3 Karty, przez pracownika ochrony zdrowia - 1 Karta. Przeprowadzono 10 wizyt w rodzinach dotkniętych przemocą.

Z danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Opatowie wynika że w 2020 r. przeprowadzono łącznie 213 interwencji domowych, z tego 141 na terenie miasta Opatów oraz 72 interwencje na terenie gminy. W ramach działań profilaktycznych przeprowadzono 1 spotkanie z młodzieżą w którym udział wzięło 15 uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Partyzantów Ziemi Opatowskiej.

W 2020 r. z powodu przemocy w rodzinie żadne dziecko nie zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy nie umieszczano osób w 2020 r. Tutejszy Ośrodek w dniu 20.03.2015 roku zawarł porozumienie o współpracy ze Świętokrzyskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Kielcach 27-501 Kielce, ul. Sinkiewicza 68 prowadzącym Schronisko dla Kobiet Ofiar Przemocy w Kielcach w celu zabezpieczenia schronienia dla kobiet w trakcie interwencji kryzysowej.

Przemoc to temat wstydlivy dla rodzin. Nikt nie powinien być wobec niej obojętny. Niezbędne są dalsze działania mające na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Oprac.: M. Ciepela